

Михайло КРІЛЬ:

***Anna Siciak. Druki przemyskie. 1754–1939.
Bibliografia publikacji polskich, niemieckich, węgierskich, francuskich oraz żydowskich
i ukraińskich wydanych alfabetem łacińskim.
Przemyśl, 2002. 426 s.***

Книжку за такою назвою видав Південно-Східний науковий інститут у Перемишлі. За змістом це є бібліографічні описи книжок і брошур, щорічників, календарів, звітів, шематизмів, каталогів, які були опубліковані за 185 років у Перемишлі латинським шрифтом. Дослідження відкриває розділ «Характеристика видавничого руху», у якому подані відомості про історію і діяльність 26 перемишльських друкарень (приватних, церковних, військових) і книгарень. Перша з цих друкарень, Адама Кляйна, проіснувала лише три роки. Інші працювали також недовго. Натомість тривкі традиції видавничої справи мали друкарні греко-католицької капітули (1840–1939), Арона Жупніка (1876–1939), Йозефа Стифі (1899–1939), Антона Блюя (1913–1939) та ін.

Вражає широкий тематичний спектр перемишльських публікацій. Відповідно до галузей науки весь бібліографічний матеріал згрупований у 9 спеціальних розділах: 1. Загальні відомості. 2. Філософія. Психологія. 3. Релігія. Теологія. 4. Суспільні науки. Право. Адміністрація. 5. Математика. Природничі науки. 6. Ужиткові науки. Медицина. Технічні науки. Рільництво. 7. Мистецтво. Розваги. Спорт. 8. Мовознавство. Літературознавство. Художня література. 9. Географія. Біографії. Історія. У межах кожного розділу виокремлені підпункти, які уточнюють змістову характеристику видання.

Всього у рецензованому виданні зафіксовано 2 545 позицій, у т.ч. польською мовою – 2 018, латинською мовою – 424, їдиш – 54, українською мовою – 13, іншими мовами – 36. Зіставлення по роках українських друків свідчить про їх фрагментарність і поодинокість: 1836 (1), 1838 (1), 1842 (1), 1844 (1), 1858 (3), 1881 (1), 1894 (2), 1897 (1), 1902 (1), 1934 (1). Українські друки представлені працями М. Шашкевича (1836), І. Лаврівського (1838), Й. Лозинського (1846) та ін.

Щодо призначення видань для окремих народів, то показники такі: для поляків – 2 398, євреїв – 66, українців – 54, інших – 27 назв. Публікації для українського читача у динаміці по роках виглядають так: 1783, 1793–1796, 1799, 1804, 1818, 1829, 1833, 1836, 1843, 1853, 1876, 1881, 1897, 1902, 1929, 1934 – по одній; 1834, 1835, 1837, 1846, 1894 – по дві; 1842, 1847, 1858 – по три; 1838, 1844 – по чотири і 1845 – п'ять.

Окремо варто згадати про каталоги учнів Перемишльської і Самбірської гімназій, єзуїтської школи у Хирові, які містять матеріали до історії освіти в Галичині. Пошуку необхідних матеріалів сприяють список наведених джерел і літератури, а також особові покажчики авторів і видавців.

Окремі помилки технічного характеру (наприклад, рік видання праці М. Шашкевича «Азбука і abecadło» подано як 1835 і 1836 та ін.) аж ніяк не применшують цінності цього довідкового видання, яке за своїм змістом є справжнім лоцманом у безкрайньому книжковому морі.

Стаття надійшла до редакції 16.05.2005

Прийнята до друку 7.12.2006